

Mellus > Mellus > Bomullsmellus (*Bemisia tabaci*)

Forfatter(e):

Anette Sundbye

Sammendrag

Bomullsmellus er et relativt nytt skadedyr i norske veksthus, og den regnes som [karanteneskadegjører](#) dersom den kommer fra land utenfor Europa. Den ligner på veksthusmellus og gjør samme skade, men den kan også overføre en rekke plantevirus. Selv om dette er et skadedyr som kan leve på svært mange vertplanter, finner vi den hos oss først og fremst på julestjerne.

Utseende

Bomullsmellus ligner [veksthusmellus](#), men er litt mindre. Eggene er først lyse gule og til slutt gråbrune. Nymfene er lysegrønne til melkehvite og gule. Fjerde og siste nymfestadium er ikke fortykket og har rundere kanter og kortere behåring enn veksthusmellus.

Utbredelse

I Norge finnes bomullsmellus som skadedyr i veksthus.

Vertplanter

Selv om dette er en polyfag art finner vi den hos oss først og fremst på poinsettia. Angrep på ugras er sjeldent.

Livssyklus

Hunnene er eggleggingsdyktige 2 - 6 dager etter framkomst. Av ubefrukete egg blir det bare utviklet hanner, men etter parring består avkommet av både hanner og hunner. Eggleggingen er optimal ved 33 °C. Gjennom-føring av livssyklus fra egg til voksen er avhengig av temperaturforholdene og vertplante. På julestjerne varer livssyklusen 65 dager ved 15 °C, 35 dager ved 20 °C, 24 dager ved 25 °C og 17 dager ved 30 °C.

Skadevirkninger

Direkte skade på plantene er den samme som for veksthusmellus. Plantene svekkes i veksten og tilgrises med svertesopper. I tillegg overføres en rekke plantevirus, bl.a. "tomato yellow leaf curl virus" (TYLCV), som kan føre til omfattende skade i tomat, *Eustoma* og enkelte andre kulturer.

Bekjemping

Bekjempelsesmidlene er stort sett som for veksthusmellus (se Plantevernguiden). Problemet er at bomullsmellus er multiresistent, så det er ingen godkjente kjemiske midler som er tilstrekkelig effektive. For å kunne bekjempe bomullsmellus er det derfor helt avgjørende at det finnes nytteorganismer på markedet. Snyltevepsen *Eretmocerus eremicus* kan brukes alene, eller suppleres med *Encarsia formosa*, *Macrolophus caliginosus* og *Amblyseius swirskii*. Av nevnte nyttedyr er *E. eremicus* best egnet mot bomullsmellus ved optimale klimaforhold. Parasitterte nymfer blir fortykket gule med brune prikker og striper. Ved oppformering av planter (høy RF) er det best å bruke nyttesoppen *Paecilomyces fumosoroseus* (PreFeRal).

Litteratur

Stenseth, C. 1994. Skadedyr på veksthusplanter. Midder og insekter. Kompendium. Statens plantevern. Undervisningen ved NLH. Landbruksbokhandelen. 59 pp.

Oppdatert 15. januar 2009

Bilder

Bomullsmellus (Foto: E. Fløistad, Planteforsk)

Bomullmellus (Foto: E. Fløistad, Planteforsk)